Jutarnji list 30.01.2020.
PO STARIM CIJENAMA

NEMA POSKUPLJENJA! Ustavni sud privremeno obustavio uredbu o gospodarenju otpadom: 'Ovo rješenje ne prejudicira konačnu odluku'

AUTOR: Hina

Ustavni sud u četvrtak je, do donošenja konačne odluke o suglasnosti s Ustavom i zakonom, privremeno obustavio primjenu dopunjene uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom iz prošle godine pa će cijene zbrinjavanja otpada ostati nepromijenjene.

"Iako ovo rješenje ne prejudicira konačnu odluku, smatramo da je riječ o vrlo važnom pitanju kojemu treba posvetiti posebnu pozornost i detaljno ga raspraviti. Posebno u svjetlu moguće ugroze jedne od temeljnih vrednota ustavnog poretka, a to je očuvanje prirode i čovjekova okoliša te ustavnog prava na zdrav okoliš", izjavio je za Hinu predsjednik Ustavnog suda Miroslav Šeparović.

Onemogućeno najavljeno poskupljenje

Nakon ove odluke Ustanog suda usluge zbrinjavanja otpada će se plaćati po starim cijenama, odnosno gradovi i općine neće ih moći povisiti kako su neki od njih najavljivali.

Postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom niza odredbi iz uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom koje je Vlada donijela u svibnju 2017. i rujnu prošle godine, temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom, podnijelo je više gradova i općina, komunalnih tvrtki i pojedinaca.

Svi predlagatelji predložili su Ustavnom sudu da do donošenja odluke privremeno obustavi izvršenje "pojedinačnih akata i radnji" koje se poduzimaju na osnovi osporenih uredbi, ističući da bi njihovom primjenom mogle nastupiti "teške i nepopravljive posljedice za korisnike javnih usluga, davatelje javnih usluga i jedinice lokalne samouprave".

Predlagatelji, među ostalim, ističu i da bi osporavane uredbe uzrokovale otežano funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom, naplatu komunalnih usluga protivnu "zakonu i EU direktivama" te neizvjesnost u ostvarenju prihoda neophodnih za funkcioniranje i održivost sustava.

Hoće li otpad razvrstan na kućnom pragu ostati razvrstan i na deponiju

Navode i da dopunjenom uredbom iz 2019. neće biti ostvaren cilj odnosno da ona nema opravdanje jer nadležna tijela vlasti nisu osigurala svrsishodno prikupljanje i gospodarenje otpadom. Kao ključno pitanje predlagatelji ističu i hoće li otpad koji je, pod prijetnjom sankcija, prikupljen na "kućnom pragu" uistinu ostati razvrstan i na svom konačnom odredištu.

Pokrečući postupak Ustavni sud je ustvrdio da iz brojnih argumenata koje navode predlagatelji i podnositelji zahtjeva, proizlazi da je dopunjenom uredbom iz 2019. nejednako i neravnomjerno povećano opterećenje, odnosno troškovi, u pogledu nadoknade troškova zbrinjavanja i gospodarenja otpadom.

Takva tvrdnja izaziva sumnju u to da uspostavljeni model zbrinjavanja i gospodarenja otpada nije sposoban ostvariti svoj temeljni cilj - zaštitu okoliša, prirode i zdravlja kao

ustavnih vrednota - bez ozbiljnih i nerazmjernih ograničenja prava i interesa fizičkih i pravnih osoba.

"S obzirom na složenost materije zbrinjavanja i gospodarenja otpadom te opsežnost i ustavnopravnu raznolikost argumenata kojima predlagatelji obrazlažu svoje tvrdnje o nesuglasnosti Uredbi s Ustavom i zakonom, uključujući i povredu načela trodiobe vlasti i podjele ovlasti između zakonodavne i izvršne grane te sposobnosti propisanih mjera i ograničenja da ostvare svoj deklarirani cilj zaštite okoliša, Ustavni sud ocjenjuje kako je riječ o složenoj problematici koja zahtijeva određeno vrijeme za njihovo razmatranje i ocjenu", navode u rješenju.

Nejasno postavljeni kriteriji

Ističu i da detaljnu ocjenu Ustavnog suda posebno zaslužuju nejasno postavljeni kriteriji određivanja razmjera između fiksnog i varijabilnog dijela cijene usluge prikupljanja otpada te da se "uvođenjem nejasno definirane različite skupine pravnih subjekata dovodi u pitanje sposobnost mjere da ostvari jedan od svojih osnovnih ciljeva - razvrstavanje na kućnom pragu".

Sagledavajući iznesene argumente, Ustavni sud je ocijenio da su oni dostatni za zaključak da bi primjena dopunjene uredbe iz 2019. "izazvala štetne posljedice kako za interese građana tako i za razvoj sustava zbrinjavanja otpada, koji je od nepobitne važnosti za ispunjenje ustavne obveze osobite skrbi za zaštitu zdravlja ljudi, prirode i okoliša".

Tim više što bi se protekom vremena ne samo povećavao mogući trošak naknade nastale štete odnosno povećao dodatni trošak eventualne promjene takvog načina gospodarenja otpadom već bi zbog njegove potencijalne nesposobnosti za ostvarenje cilja bila nanesena šteta u smislu neispunjavanja ustavne obveze osobite skrbi za ustavnu vrednotu zaštitu okoliša.

Ustavni sud podsjeća da je osporavana lanjska uredba jedan od propisa kojima se implementira europska direktiva o otpadu iz 2008. te da "svako dodatno produljenje razdoblja uspostave svrsishodnog i djelotvornog načina prikupljanja i gospodarenja otpadom dovodi u pitanje poštovanje propisanih rokova i time stvara rizik kažnjavanja" države, što će se u konačnici opet preliti na porezno opterećenje građana i tvrtki.